

Domoljub

V Ljubljani, 13. decembra 1939

Leto 52 • Štev. 50

Kako bomo rešili kmečka vprašanja

Mnogo zla je danes na svetu in mnogo krivic. Vsak stan ima svoje pritožbe in vsak si skuša izboljšati svoj življenjski položaj. Kot drugi stanovi, ima tudi kmečki stan svoja nerešena vprašanja in po pravici skuša, da bi jih rešil tako, da bi se mu boljše godilo.

Kmečke skrbi

V čem so težave našega kmeta? Veliko jih je. Prva je pač ta, da ima premalo zemlje. Ogromna večina na Slovenskem so mali posestniki, pa še tisti, ki imajo kaj več, imajo namesto rodovitne orne zemlje neredko gozdove ali malo plodovite pašnike. Malo manj kot polovico slovenske zemlje pokriva gozd. Brez dvoma je ogromne vrednosti, toda dejstva to ne zakrije, da naši kmetje v večini ne pridelajo toliko žita, da bi mogli shajati vse leto, ne da bi kaj dokupili. Dalje je v Sloveniji do 100.000 ha zemlje, ki bi jo bilo treba izboljšati ali ki bi jo bilo treba napraviti rodovito. Pri vseh naših šolah moramo vendarle reči, da smo v kmetijstvu zaostali za zapadnimi narodi in da bi mogla naša zemlja pri drugačni obdelavi več nositi. Pismenost in izobrazbo našega kmeta smo pač prignali na visoko stopnjo, ne pa tako donosnosti naše zemlje.

Ogromne so dalje razne dajatve, ki teže našega kmeta. Zemljiški davek, o katerem kmet navadno toži, znaša sicer za vso Slovenijo le nekaj nad 20 milijonov, velike so pa druge dajatve, ki jih kmet redno plačuje, ki se jih pa komaj posebej zaveda. Tobak, vžigalice, sol, to je državni monopol, pri katerem plačamo v državno blagajno ogromne vsote. Prav tako so visoke vsote, ki jih plačamo pri trošarinah, n. pr. pri sladkorju. Prav tako plačujemo državi pri carini za vse predmete, ki prihajajo iz tujine. Potem pa vise nad kmetom kmečki dolгови, ki marsikje še vedno pretežno pritiskajo na kmetovo gospodarstvo. Mnogo je torej težkih zadev, ki tlačijo kmeta, mnogo je vprašanj, kako težkočam odpomoči. Našteli pa smo samo nekatere stvari.

Kmet, ki premišljuje to svoje stanje, gleda obenem druge, ki žive vse bolj brezskrbno kot on. Opazuje obenem tudi sleparije in goljufije okrog sebe. Sliši o korupcijah, ki gredo v njegovo škodo. Ali je kaj čudnega, če se kmet nekako razdraženo vprašuje, kdaj bo vendar drugače.

Pesem komunizma

V to premišljevanje doni v naših dneh pesem komunizma. To je trenutek, ki ga izrablja boljševiški agitator, da začne stresati svojo modrost, češ: »Boljše bo, ko pridemo mi na

vrh.« Zraven zapoje še pesem o svobodi in popolni enakosti, o enakih pravicah in enakih dohodkih. Marsikako uho prisluhne takemu zapeljivemu vabljenju.

Ni samo po sebi to nič novega. Pred dvaindesetletji je nemški judovski pesnik Heine zapisal brezbožno pesem, ki bi se slovensko glasila nekako takole:

Zapojem pesem lepšo zdaj:
Vse novo mora biti.
Že tu na zemlji hočemo
nebesa narediti.

Zemeljske sreče hočemo,
pomanjkanja smo siti.
Ne bo redil se več lenuh,
ko nam se je potiti.

Za vse je rasel dober kruh,
dovolj je rož, sladkosti,
za vse otroke zemlje te
lepot, uživanja dosti.

Vsegá dovolj za vsakega,
že zdaj se veselimo,
vrabčem pa in angelcem
nebesa prepustimo.

Da, to zadnje! Kadar govori komunist o boljši bodočnosti, obljublja to samo za ta svet. Za nebesa mu seveda ni. Vedno mu je le za zemeljsko uživanje. Pa ne samo, da se za nebesa ne briga, že misel nanje sovraži. Tiste, ki po vseh zemeljskih težavah mislijo na boljšo bodočnost na drugem svetu, zasmehuje. Brez prestanka maršira s komunizmom v brezboštvo. Ni nova, kot smo zgoraj rekli, taka pesem komunistov. Jud Marx jo je široko razlagal in že omenjeni Jud Heine jo je zapel v izbranih katicah, ruski Judje pa jo skušajo s komunistično propagando razširiti po vsem svetu.

Ali more komunizem rešiti kmečko vprašanje?

Človeku, ki se mu na zemlji slabo godi, pesem o sreči sladko doni. In ker smo ljudje pač navezani na zemljo, lažje poslušamo besede o zemeljski sreči kot o sreči, ki nam jo kaže vera šele v bodočnosti. Vendar se pa moramo resno vprašati, ali more komunizem rešiti kmečko vprašanje in ali more res prineesti kmetu pravó srečo že na tej zemlji. Mi smo prepričani, da je čisto neumno upanje nekaterih, da bi kdaj prodrli komunizem pri nas, pa vendar premislimo, katero kmečko vprašanje bi mogel rešiti komunizem in katero breme bi mogel za stalno kmetu odvzeti.

Ali se bo naša zemlja izboljšala zaradi komunizma? Vsak kmet dobro ve, kako počasi se zemlja izboljšuje in koliko truda je treba v to vložiti. Če bi zemlja postala skupna last, ali bo imel kdo veselje za drugega zemljo izboljševati? Ali bo kdo imel kako veselje za tujo zemljo kupovati umetna gnojila, zanjo delati novo gnojnično jamo, iz nje kopati in ruvati kamenje, na njej saditi boljše sadne in vinske vrste. Zemljo se da izboljšati le z vztrajnim delom in z veliko ljubeznijo. Te ga pa bi manjkalo, ker zemlja ne bi bila kmetova last. Ali se bodo v komunizmu osušila naša močvirja, uredile reke, ki trgajo zemljo, zgradili hudourniki, ki jo pustošijo ali se bodo od komunizma izsušila naša kraška polja?

Pa recimo, da bi bila spet zemlja v kmetovi lasti, da bi bilo torej drugače pri nas kot je v Rusiji. Ali bo zato več zemlje, če pridere judovski boljševizem do nas? Gotovo ne. Res je pri nas še nekaj malo zemlje v rokah nekmetov. Toda to je sila majhen odstotek. Če razdelite v vsaki župniji zemljo cerkve in župnijske nadarbine, povejte odkrito, koliko kmetov bo moglo več živeti v tisti občini? Ogromna večina pri taki delitvi niti v poštev ne bi prihajala. Več ljudi zaradi komunistične razdelitve na Slovenskem ne bi moglo živeti. In če bi kako razdelili velike grajščinske in cerkvene gozdove, ali mislite, da bo kdaj kaka oblast, ki bi pustila vse to izsekati? Ne, ne! Zemlje pri nas ne bi bilo več zaradi komunizma in naš kmet bi ostal prej ali slej mali posestnik — če bi mu komunisti še tistega ne vzeli, kar ima sedaj.

Ali bo v komunizmu manj dajatev? Ali misli komunistični agitator, da v Rusiji ni vojaštva, ki ga je treba preživljati? Ali tam ne delajo kanonov, ki toliko veljajo? Vsi vemo, da mrgoli v velikih mestih kot je Moskva, Leningrad itd. gospode, ki se danes sicer ne imenuje baron ali grof, ki pa nosi ime komisarjev in ki ne živi od zraka, ampak od dajatev ruskega kmeta. Okrog Stalina in okrog vseh komisarjev so celi štabi uradništva, kot po drugih državah.

Morebiti bi komunizem črtal dolgove? Toda, kje bi kmet potem dobil posojilo, če pride nesreča? Ali naj kliče v komunizmu na pomoč krščansko usmiljenje, če pa komunizem sam pravi, da je krščanstvo laž.

Morda pa bo manj korupcije, manj tatvin in sleparij v komunističnem rajju? Če se tat danes ne boji žandarjev, ali mislite, da se jih bo v boljševiški državi? Tudi na Ruskem poznajo zločince. Poželenje po premoženju in po zemeljskih dobrotah bo ostalo in kdor se na bo bal Boga, se bo okoristil v škodo drugega.

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

Kmet v stiski

Dopis z dežele.

Kako se godi kmetu? Mesto gleda nanj kot na nekaj manj vrednega, po drugi strani pa si zopet slika življenja na kmetih prijetno, celo romantično. Zavidujejo kmeta ob trgatvi, pri furežih, a ne pri trdem delu, slabi letini in težkem gospodarstvu. A tudi ostali ga ne razumejo in si mislijo, če si živež sam pridela, bo vendar shajal. Prav bo poznal težko življenje kmeta le tisti, ki je sam s kmetov, ki je na kmetih živel, ali pa najbolj: kmet sam.

Teško gospodarstvo kmeta ni novo. Kmečka zaščita je le zgovoren dokaz, da je celo država uvidela, da je treba kmetu pomagati.

Pa danes? Mednarodni politični položaj je povzročil draginjo, ki spet narašča, pomanjkanje delovnih moči na kmetih, ko je večina kmečkih sinov in mladih gospodarjev bila letos sredi največjega dela na orožnih vajah, odvzem vprežne živine za iste, vse to je stisko na kmetih povečalo. Da, draginja narašča; vse to, kar mora kmet kupiti, je dražje: petrolej. Nekateri trgovci ga prodajajo po 12 din liter. Obutev in obleka sta šla v ceni višje. Kmečki pridelki pa so v ceni ostali, ali

pa so se le za malenkost zvišali, pa še to samo ponekod. Saj slovenski kmet ne prodaja pšenice kot hrvaški. Njegov dohodek je kakšen rep živine, vino, les.

Da, cena industrijskim izdelkom narašča hitro, kmečkim malenkostno, in še to bolj v bližini mest. Torej bo v teh težjih časih prizadet spet najbolj kmet. Delavstvo in drugi stanovci brez premoženja dobivajo podpore ob vpoklicih na orožne vaje, kmet ne. In vendar, kdo naj plačuje delavce, katerih že itak ni. Koliko sadja je letos ponekod segnilo, koliko drugih pridelkov prišlo v nič prav zaradi opisanih razmer.

In potem premnogi silno zamerijo kmetu, če n. pr. zahteva za liter mleka kako paro več. Saj so le oni, ki prebivajo v bližini mest in prometnejših krajev tako srečni, da ga lahko sploh vnovčijo.

Naj bi te vrstice upoštevali tisti, ki se jih tiče. Naj bi oblasti omilile davčni vijak in druge plačilne obveznosti, ki jih ima kmet. Slovenski kmet ni bogatin, slovenski kmet je reven.

Finci odbijajo sovjetske napade

Dne 9. decembra so sovjetske čete nadaljevale z napadi ob reki Taipale v Karelijski ožini. Vsi napadi so bili odbiti. Na morju ni bilo nobenih važnejših dogodkov. Sovražna letala so bombardirala vasi Laskela in Varisila ter otoka Valano in Mancu. Bombe niso povzročile nobene škode. Sovražna letala so streljala iz strojnih pušk na vas Sustamo. Tudi finska letala so izvedla ogledniške polete ter bombardirala sovražna taborišča. Finski protiletalski topovi so zbili tri sovražna letala.

Severno od Ladoškega jezera se zbirajo močni sovjetski oddelki. Gre za tri nove

armade. Četrta sovjetska armada pa se zbira v Karelijski ožini za velik napad na Fince.

Na bojišču pri Petsamu so sovjetska letala poskušala bombardirati rudnike, toda bila so odbita. Vesti, ki prihajajo iz krajev borb, zlasti pa iz utrdb v Kareliji, potrjujejo, da dokazujejo finske čete neprestano svoj trdovraten in zmerom zmagovit odpor proti napadom sovjetskih čet. Sovjetske čete kljub številčni premoči v letalstvu niso mogle prebiti prve črte rovov v Karelijski ožini. Toda branilci teh utrdb so bili žrtve strahovitega bombardiranja iz letal in bombardiranja to-

pa naj bo to v državah, kjer ni komunizma, ali pa v boljševiški državi. Narava človeška se zaradi komunizma ne bo izpremenila. Brez strahu božjega ni bilo in ne bo poštenja. Zato tam ne drže nobene besede in nobene pogodbe. Zato je tam laž v časti. In kjer se laže, tam se krade. Korupcije in vsega hudega, kar sledi iz tega, imamo že pri nas dovolj, zato ni treba, da bi komunizem prinesel k nam še rusko nasilje in verolomnost.

Ali torej more komunizem zboljšati stanje našega kmeta? Naj le vsakdo mirno dalje premišljuje, v kateri stvari bi mogel komunizem odvzeti kmetu njegova bremena.

Ogoljufani ruski kmet

Kako so hujskali ruskega kmeta pred revolucijo in mu pravili: »Ničesar nimaš izgubiti razen verig in okov.« Verjel jim je. Pomagal je komunizmu na konja. Danes ima na sebi ruski kmet nove verige. On ječi v kolhozih, kjer je vse skupno, ali pa se poti na državnih posestvih, imenovanih sovhozi. Milostno so mu pustili nekaj klafter zemlje okrog hiše. Glejajo mu v lonec, kaj kuha, in v kozarec, kaj pije. To je raj na zemlji, ki ga je komunizem prinesel ruskem kmetu. Pri njem se je tako natančno izpolnilo, kar pravi pregovor: »Kadar prosti, zlata usta nosi, ko vrača, hrbet obrača.«

Boljševiški agitatorji so kmeta navdušili za revolucijo, takrat so hodili k njemu, danes mu obračajo hrbet in danes je njihov suženj.

Ali ni poti do zboljšanja?

In vendar! Ali ni izhoda iz kmečkih težav? Iz vseh težav ga ni. Dokler bomo na zemlji, bodo tudi krizi in težave. Nebesa na zemlji so samo prazne besede brezbožnega Juda. Toda mnogo se da zboljšati. Pa ne po komunizmu. Svoje razmere bomo zboljšali samo z lastnim delom in z združenimi močmi vseh kmetov, pa s pametno državno ali bano-vinsko politiko. Zato pa je treba prave kmečke zavesti in razumnosti. Priboriti si je treba politični vpliv, ki bo postal tolikšen, da bo preuredil državo tako, da bo tudi kmet mogel priti do prave veljave in do pravega blagostanja. Ničesar se ne doseže z rušenjem, ampak vedno samo, če se gradi. Mnogo se da napraviti, mnogo zboljšati, ne bo se pa dalo napraviti raja na zemlji. Kdor ga bo kljub vsemu iskal, bo vedno v nadlogo sebi in drugim. Komunistična gonja bo minila, kot mine vsako trenutno navduševanje. Kdor bo pameten, bo o tej komunistični gonji pametno razmišljal in se ne bo dal ujeti. Kdor pa bo nasedal, ta naj se potem ne pritožuje, če ga bo kasneje po slabi družini glava bolela.

Glavobol, zobobol lahko odstrani

VERAMON.

Veramon se nadalje uporablja po preveč zavzitem alkoholu, pri bolečinah ran in bolestni menstruaciji.

Zavitki z 2 tabletama in z 10 ter 20 tabletami se dobe v vseh lekarnah.

VERAMON

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. 8. br. 15485, 25. V. 28.

pov od sovjetske strani. Na nekaterih krajih so sovjetske čete uporabile granate, ki so bile napolnjene s strupenimi plini. Toda vsi napadi sovjetske pehote so bili odbiti ter je bilo pri tem uničenih mnogo tankov in oklopnih avtomobilov. Nič ni znanega o izkrcavanju sovjetskih čet pri Viborgu. Na skrajnem severu trajajo še vedno boji okrog Petsama. Ogromna pokrajina, ki leži med jezerom Ladoga in Lednim morjem, je popriščena bojev finskih smučarskih patrol. Sovražni oddelki begajo po gozdovih, ki so pokriti s snegom, ter se sem pa tja spuščajo v pogubno borbo. Maloštevilne poti, po katerih napredujejo oddelki sovjetske vojske, so minirane in jih Finci rušijo, kadar je potrebno. V teh pokrajinah pošiljajo Sovjeti v borbo čete, ki so po rodu iz Osrednje Azije in so navajene mraza in pomanjkanja. Toda ti vojaki ne poznajo sodobnega vojaškega postopka ter niso navajeni na smučke. Zaradi tega in zaradi boljše oborožitve finske vojske jih Finci zmeraj premagajo.

Plin, ki so ga uporabljale sovjetske čete pri Salviju, severno od Ladoškega jezera, je kloritrin, ki ga v mirnem času uporabljajo za uničevanje sten in drugega mrčesa v zaprtih prostorih. Količina 2000 miligramov na kubični meter uniči vsako življenje v eni minuti. Vojaki, katere je dosegel ta plin in ki so jih rešili smrti, ne bodo mogli nikdar popolnoma ozdraviti. Pri zadnjem bombardiranju Hangoja po sovjetskih letalih so zaradi goste megle številne bombe padle v morje. Zdaž se ne vedo, kolikšno je število žrtev tega bombardiranja. Na Finskem prevladuje mraz, sneg se je nehal topiti, in to bo prav gotovo povzročilo, da bodo Sovjeti svoje napade povečali. Iz Moskve poročajo, da se sovjetske čete pripravljajo na uničenje raznovrstnih zaprek, ki so jih Finci postavili okrog Han-

KAJ JE NOVEGA

Vodja slovenskega naroda — častni doktor

Na svoji seji dne 11. decembra 1939 je senat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani soglasno odobril sklep pravne fakultete, s katerim je bil soglasno izvoljen za častnega doktorja prava predsednik senata g. dr. Ant. Korošec. Ta čast je bila podeljena dr. Korošču za njegove velike zasluge za ustanovitve, ohranitev in razvoj ljubljanske univerze. Slovesna potrditev bo v nedeljo dne 17. decembra t. l. v univerzitetni zbornici. — Dr. Korošču pa k visokemu priznanju za častnega doktorja prava iskreno čestitamo: v tem odlikovanju vidimo priznanje njegovi borbi za slovenske kulturne vrednote, ki so mu pri vsem njegovem državniskem delu stale vedno pred očmi in je vsa njegova skrb veljala ohraniti in razviti vsega, kar mora stati v temelju naroda, ki hoče biti kulturni in samobiten.

d V vseh seznamih letnih sejmov v Sloveniji, v obeh prilikah kakor tudi v koledarjih, je označeno, da je živinski in blagovni semenj v Višnji gori v mesecu decembru vsakega leta v ponedeljek po kvatni nedelji. — Ugotavljamo pa, da je dan napačen. Ta sejmen ni v ponedeljek po kvatni nedelji, temveč v ponedeljek pred kvatno nedeljo, t. j. letos dne 18. decembra 1939.

d Ustanovitev tovarne za modro galico. Te dni je kmetijskega ministra dr. Branka Čubriloviča obiskal zastopnik kmetij. zbornic dr. Anton Novakovič in mu pri tej priliki predlagal ustanovitev tovarne za modro galico, ki bi bila na združni podlagi. Ker je modra galica zelo važen činitelj v vinogradništvu, je minister obljubil vso svojo podporo, predvsem, ker dosedanja proizvodnja modre galice ne zadostuje vsem domačim potrebam.

d 50 letnica otvoritve novega šolskega poslopja na Ledini v Ljubljani. Prva deška ljudska šola na Ledini v Ljubljani bo praznovala v četrtek 14. decembra 50 letnico, odkar se je preselila v svoje novo šolsko poslopje. Prvi početki šole na Ledini segajo daleč nazaj v leto 1852.

d Blagoslovitev kostnice v Ljubljani na pokopališču pri Sv. Križu je dne dne 10. de-

goja. Na bojiščih v Karelijski ožini je padel sin znamenitega finskega slikarja Rakafela.

Sovjetski radio pa ve poročati: Hvaležno prebivalstvo otoka Seiskari v Finskem zalivu je odprtih rok sprejelo sovjetske čete. Takoj nato je prebivalstvo izvolilo krajevni svet. Ta sovjetska bajka pa je do zadne črke izmišljena. Finci opozarjajo, da že 15. oktobra letos na tem otoku ni bilo več kakor pet ljudi. To so bili pomorski stražniki, pri katerih je živel tudi čuvaj svetilnika. Vse ostalo prebivalstvo se je izselilo v notranjost Finske. Pa tudi tem petim prebivalcem se je posrečilo pobegniti z otoka. Sovjeti so ta otok, preden so ga zavzeli, junaško in vztrajno bombardirali iz zraka in z morja, šele nato so ga še »junaško« zavzeli, ko je bil popolnoma — prazen in brez obrambe.

cembra 1939 opravil škof dr. Gregorij Rožman v spremstvu kanonikov dr. Žerjava in dr. Zupana. K blagoslovitvi so prišli zastopniki raznih oblasti in ustanov, med njimi tudi ban dr. Natlačen in župan dr. Adlešič. Izredno lepa priložnostna nagovora sta imela škof dr. Rožman in župan dr. Adlešič. Pred spomenik so položili razne vence, člani Hubadove pevske župe pa so odpeli žalostinko »O Doberdoba«. Tako so dobili padli borci iz svetovne vojne dostojen skupni zadnji dom.

d Tako je prav. V smislu sporazuma, doseženega na sestanku predstavnikov delodajalskih in delojemalskih organizacij, ki je bil na poziv bana dravske banovine pri banski upravi dne 5. decembra 1939 dopoldne o vprašanju prilagoditve delavskih in nameštenskih zaslužkov draginjskim razmeram, priporoča Trgovska zbornica v Ljubljani vsem svojim pripadnikom, da v okviru stvarnih možnosti in upoštevaajo proizvodnjo v posameznih podjetjih, prilagodijo zasluge svojih nameštencev in delavcev draginjskim razmeram, kolikor tega doslej še niso storili.

d Novo, veliko, sodobno bolnišnico za železniško osebje so zgradili v Sarajevu. V njej je prostora za 120 bolnikov.

d Na smrtni postelji mu je odpustil. Pred okrožnim sodiščem v Pančevu je stal mlad kmet Jovan Dema, ker je umoril svojega očeta, ki je z domačimi zelo nasilno postopal. Na smrtni postelji pa je oče odpustil sinu in poljubil roko, ki mu je zadala smrtno sunke z nožem. Sodišče je sina oprostilo.

d Modernizirana cesta od Japree do Kranja in do Naklega bo še pred božičem izročena prometu.

d Pokojninsko zavarovanje za zasebne nameštence se bo raztegnilo tudi na trgovske pomočnike. Na podlagi pooblastila iz finančnega zakona sme minister za socialno

politiko to razširitev odrediti in je bil v ta namen sklican sestanek zastopnikov vseh pokojninskih zavodov v državi. Sedaj bodo začeli izdelovati potrebno uredbo, ki jo bo končno odobrila še socialni minister. V tej uredbi bo tudi določeno, da bo trgovski nameštence lahko izstopil iz zavarovanja (n. pr. če so osamosvojni) in bo dobil izplačanih 80 odstotkov vseh vplačanih prispevkov. Toda to bo mogoče le do tedaj, dokler ne bo izpeljano tudi pokojninsko zavarovanje trgovcev.

d Izseljenski teden se je zaključil z lepo prireditvijo v frančiškanski dvorani. Prišel je tudi ban dr. Natlačen, ki je v lepem nagovoru ugotovil nujno potrebo, da omejimo izseljevanje s smotrnim delom na domači grudl.

d Ostanke flanel 5,50 din, ostanke modnega barhenta meter 10 din, ostanke kambrikov 6,50 din, ostanke dvojne tiskovine 10 din, ostanke oksforda 6 din, flanelaste rjuhe 20 din, odev 28 din, triko srajce, maje in hlače 28 din, volnene jopice 40 din, razni ostanke blaga za moške obleke in druge poceni blagove dobite najceneje v Goričarjevi ta mall trgovini za vodo, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 29 (kjer je krompirjev trg); leva stran Ljubljance, blizu Zmajskega mosta, posebno pripravno za tiste gospodinje, ki na živliskem trgu prodajajo.

d Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z nar. »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. 9. br. 3047/32.

d Edino pametno! »Hrvatski dnevnik: je te dni napisal: »Kar se tiče telesne vzgoje, je tu najvažnejše vprašanje Sokola, ki uživa lahko na Hrvatskem popolno svobodo delovanja, toda samo v takem obsegu, kakor vsa tako imenovana viteška društva, to se pravi, da ne more uživati izrednega položaja in ne more biti državna ali poldržavna ustanova. Sokol mora imeti isti položaj, kakršnega je imel pred 6. januarjem 1929, torej mora biti čisto svobodno društvo, ki bo urejeno na do-

Bog je naša trdnjava

(Po bojiščih.)

Na zahodu še vedno ni nič novega. Na suhem vlada popolni mir. V zraku malenkostni spopadi med izvidniškimi letali. Na morju pa je vojna postala bolj ostra. Potopljenih je bilo veliko številno trgovskih ladij, toda nemške podmornice in mine so svoje uspehe drago plačale. Nemčija je izgubila 5 podmornic in si nakopala popolno zaporo tudi svojega pomorskega izvoza. Anglija in Francija blokadno vsega, kar gre v Nemčijo in kar iz nje odhaja, neizprosno izvajata.

V zadnjem tednu so bile potopljene naslednje trgovske ladje: Romunska trgovska ladja »Sandu« (1500 ton) se je potopila v Črnem morju iz do zdaj še neznanih vzrokov. Usoda posadke ni znana. — Angleški parnik »Thomas Walton« (4460 ton) se je zaradi eksplozije potopil ob severni norveški obali. Ladja je bila verjetno torpedirana. 23 članov posadke je rešenih. — Angleška tovorna ladja »Merel« (1088 ton) je na južnovzhodni angleški obali zadela na mino in se potopila. Od 18 mož posadke sta rešena samo dva. — Angleška trgovska ladja »Brandon« (668 ton) je bila torpedirana od podmornice na zahodni

obali Anglije. 4 člani posadke so rešeni, 9 jih je utonilo. — Danska tovorna ladja »Scotis« (2400 ton) je eksplodirala na Severnem morju. Ni znano ali zaradi mine, ali pa je bila torpedirana. Vsa posadka je izgubljena. — Angleški poštni parnik »Navasota« (8795 ton) je bil na Atlantskem morju torpediran. 35 mož posadke so rešili, 43 jih pa pogrešajo. — Japonska ladja »Azuma Maru« (6646 ton) je oni večer klicala na pomoč v bližini Severne Škotske. Od takrat ni bilo nobenega glasu od nje in lastniki niso mogli dobiti z njo brezžičnih stikov. Verjetno je zadela na mino.

Finski državni predsednik Kallio je imel po radiu govor na finski narod ob priliki 22. obletnice osvoboditve Finske. Predsednik je dejal, da je največja moč Finske sloga, ki vlada med vsemi državljani brez razlike. Z občudovanjem je omenil junaštvo finskih žena, ki se borijo na mejah države prav tako kakor moški. Finska brani zahodno okmiko. Svoj nagovor je predsednik Kallio zaključil z vzklikom: »Bog je naša trdnjava!«

Janez Krstnik

Mnogo se je v tistih dneh govorilo o sv. Janezu Krstniku. Od ust do ust je šla govorica, da je ob Jordanu nastopil nenavaden mož, ki oznanja pokoro in posem drug način življenja. Ves njegov nastop in postava je bila nekaj izrednega. Jedel je kobilice in med divjih čebel; oblatil pa se je v velblodje kože.

Njegova beseda je vzbujala pozornost. Nekateri so v njem hoteli videti Odrešenika. Janez bi lahko izrabil to priliko in se sam izdajal za Mesijo, pa je ni. Samo to hoče biti, wa kar ga je postavil Gospod, in ni več.

Kaj je torej bilo na Janezu tako velikega, da ga je Zveličar imenoval najsvetjega med vsemi človeškimi otroci?

Ne spokorniška obleka, v katero se je odetel, ne puščavniška hrana, katero je užiral, ne njegova osamljenost v pustem samotnem kraju. Tudi ne njegova mogočna beseda, katero so občudovali vsi stanovci. Sam je pomizno priznal, da je samo glasnik Tislega, ki ima priti in kateremu ni vreden odvezati jermenov od njegovih četljev.

In to je bilo, kar je Janez napravilo tako velikega pred drugimi ljudmi: njegova globoka ljubezen do Jezusa. O, da bi tudi v naših srcih zagorela podobna ljubezen do Odrešenika, po kateri bi bili pripravljeni sanj prenesti vsako žrtv sleherno uro našega življenja.

mokratskih načelih.« Tako stališče je veliko bolj dostojno in primerno v primeri a položajem, ki si ga je Sokol deset let prilastal po vsej državi.

d Če ni to potegavčičina! Nenavadno žalo si je dovolila narava pri neki ženski iz okolice Prilepa v Južni Srbiji. V tamkajšnji botnišnici se je namreč prijavila ženska, ki je sramežljivo pripovedovala, da ima na glavi rog. Odvezala je ruto in zdravnik je res ugotovil, da je ženski na temenu zrastel pravi rog, ki je bil dolg kakih šest centimetrov. Pred poldrugim letom je žena zapazila, da ji raste čuden izrastek na glavi. Bolelo jo ni, pač pa jo je srbelo in se je zato pogostokrat česala. Zdravnik je izvršil malo operacijo in rog odstranil. Rog je bil iz enake roževine kakor so rogovji pri živini.

d Pomanjkanje soli. Iz črnomaljskega okraja prihaja vest, da tam že 14 dni primanjkuje soli. Ljudje morajo hoditi na desetine kilometrov daleč, da najdejo še kje kak kilogram soli. Zveza trgovskih združenj je zaradi tega že intervenirala in upamo, da bo njena intervencija tudi uspešna. V zvezi s tem pa bi pripomnili. Zelo dobro je bila sprejeta vest, da se cena soli ne bo zvišala. Toda zelo malo pomaga ta vest, če pa soli primanjkuje. Zato naj se najprej poskrbi, da bo povsod dovolj soli.

d Zimska pomoč. Kakor vsako leto, bo tudi letos kraljevska vlada odobrila znesek 2 milj. din za zimsko pomoč. Od tega zneska bo odpadlo na dravsko banovino 300.000 din, na banovino Hrvatsko 700.000 din, na vse ostale banovine pa 1 milj. din.

d Zagrebški trg. Na zagrebških tržiščih je bilo pretekli teden precej živahno. Cene masti so se uredile na 30 kg, slanina je po 17 din, sako pa po 19 din kg. Mleko se

prodaja po mlekarinah po 3 din liter in je torej v nekaj dneh poskočilo za 50 par pri litru.

d Pravoslavni škofijski zbor v Belgradu je izvolil tri nove pravoslavne škofo, med njimi Valerijana Pribičevića, brata rajnega politika Svetozarja Pribičevića.

d Pri saprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Franz-Josefc vode.

d Kako je z ameriškimi potnimi listi. Ameriški konzul v Belgradu sporoča, da ameriški potni listi po 1. januarju 1940 ne veljajo, če ne bodo potrjeni po ameriškem konzularnem zastopniku, kakor to zahtevajo predpisi. Zato se morajo vsi tisti, ki imajo veljavne ameriške potne liste, osebno zglasiti v svojih potniških listih pri najbližjem ameriškem konzulatu pred 29. decembrom 1939 zaradi potrebnega potrdila.

d 27.500 tajevec ima sedaj Zagreb. V letu 1921 jih je bilo samo 2700.

d Bošičnice in posebno podporo za vsakega otroka bodo dobili vsi mestni nameščenci v Zagrebu, če imajo manj kot 2000 din mesečne plače.

d Nov premogovnik, ki daje zelo dober premog, je začel obratovati na vzhodu Velebita v smeri proti Gračacu na Hrvatskem.

d 45 nameščencev tvornice Bata v Vukovaru je odpotovalo v Južno Afriko, kjer bodo odprli podružnico Batine tovarne.

d Nove zgradbe morajo imeti v načrtih zaklonišča pred zračnimi napadi.

d Po razsodbi upravnega sodišča so premojni starši dolžni poravnati stroške za oskrbo hčere v bolnišnici, ako ona in njen mož tega ne moreta zaradi dokazanega siromašnega stanja.

d Velika naročila državnih železnic. Pogajanja med generalnim ravnateljstvom drž. železnice in zastopniki domačih tovarn za vagonne in lokomotive so se uspešno zaključila. Državne železnice bodo naročile 29 lokomotiv

za običajni tir, 410—420 tovornih vagonov za ozki in običajni tir ter 70 potniških vagonov. Vsa naročila morajo biti izvršena v 18 mesecih. Vrednost teh naročil znaša približno 120 milijonov din.

d V Zagrebu se hitri. Komisar zagrebške občine je odredil, da se morajo v treh dneh popisati vse zaloge živil.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Za ženske volivno pravico se oglašajo v zadnjem času zlasti razne dame iz liberalnega in socialističnega tabora. Naj le krepko capljajo za nami. Pazijo pa naj, da njih »naprednic tovariši kaj v tem pogledu ne pokvarijo kakor se je zgodilo pred leti, ko je SLS ženskam že dala pravico voliti in izvoljenim biti v občinske odbore, a so liberalni gospodje v vstopom v vlado od pokojnega kralja že podpisano tozadevni zakon — preprečili.

p Izjava dr. Krajeviča. Glavni tajnik Hrv. seljač. stranke dr. Krajevič je govoril na shodu v Pokupskem Gradcu in dejal med drugim, da živimo danes v dobi nastlja, ko Slovek vedno bolj postaja volk. Za primer je navedel napad na Finsko in dejal: »Na severozapadu Rusije je mala država Finska. Ta država ima kmetsko večino v parlamentu. Voditelj finskih kmetov je predsednik republike. Ta država je najbolj urejena država v Evropi. Narod je tu sam sebi gospodar. Sedaj je Rusija, ki se ponaša kot nekdanja cesarska Rusija, začela govoriti, da jo ogroža mala Finska, ki ima nekaj nad 4 milijone prebivalcev. Ta naj postane nevarnost za 180 milijonsko Rusijo. Finci so bili pripravljene sporazumeti se, niso si pa pustili odsekati glave, niso se pustili živiti pokopati. Rusija se je ponašala na najbolj sramoten način. To sem navedel, da vidite, kakšne razmere vladajo na svetu. Toda politika nasilja se ne more vzdržati.

Še danes si nabavim »Družinsko pratiko«

Ne zametujte sreče, ki Vas čaka!

700 lepih nagrad

bo dne 15. februarja 1940 razdeljenih med sedanje in nove naročnike »Domoljub« Zrebanje bo pred komisijo naročnikov. — Zrebanje bo po skupinah. Pravico do Zrebanja ima vsak dosedanji in novi naročnik, ki do 31. januarja 1940 plača naročnino za »Domoljub« za celo l. 1940.

Nagrade so:

Dve nagradi v gotovini po 5000 dinarjev!

radijski aparati — šivalni stroj — harmonike — dveokolesa — plugi — brzoparilniki — brzoparilni lonci — kuhinjska posoda — čevlji — blago za obleke, srajce — ure — in razna druga koristna darila.

Vabimo vse dosedanje naročnike »Domoljuba«, da nam pridobijo novih naročnikov. Kdor pridobi pet novih naročnikov »Domoljuba«, ki bodo plačali naročnino za celo leto 1940, bo sam dobival »Domoljub« celo leto 1940 nastoj in bo tudi imel pravico do nagradnega Zrebanja in tudi do požarne podpore, ki znaša 1000 dinarjev.

»Domoljub« je največji, najbolj razširjeni in najboljši slovenski tednik. — Ima redno 2 strani slik. — Je glasilo vseh Slovencev in zato ima novice iz vseh krajev Slovenije!

Ne pozabite, da rabite v teh časih zvestega prijatelja in svetovalca. »Domoljub« vam to hoče biti! Zato ga čimprej naročite in navdušite zanj še druge! — Naročite ga pri naših zastopnikih, ki so po vseh farah, ali pa direktno v upravi »Domoljuba«, Ljubljana.

Naročite »Domoljuba« takoj! — Sreča Vas čaka!

S sejma na sejm

Pod ravnokar navedenim naslovom pri- naša »Slov. Gospodar« člančič, ki ga poda- jamo živinorejcem v premislek. Glasi se:

V našem kmečkem ljudstvu se je vkore- ninila misel, da se pač mora živina na sejmu prodati. In tako se začne romanje živine po ure in ure daleč, v druge okraje. Če se na tem sejmu živinče ne proda, se potem žene na drugega. Tako romanje se vleče včasih skozi mesece in mesece. Živina pa, ki je bila — preden se je postavila na sejm — lepa, je od sejma do sejma slabša, ker ji pač škoduje dolga pot in poleg tega je še neredno oskrbovana na sejske dneve. Za shujšano živinče se manj skupi, kmet pa ima še to škodo, da zabije čas s pohajanjem sejmov, saj je treba dva člana družine pognati z živin- četom vred za ves dan od doma, ki tudi mo- rata živeti in si kupiti hrano v kraju, kjer je sejm. Zato način postavljanja živine na go- tovo mesto (sejem), kjer si jo pride kupec ogledat, ni najbolj primeren. Vedno je bolje, da pride kupec na dom in tam kupi živinče, če mu ugaja. Težavnega iskanja kupca, ki pač ne more vedeti, kje je kakšno živinče na prodaj, bi pa naj obvarovale naše organi- zacije pri fari. Tem bi naj vsak sporočil, kakšno živino ima naprodaj, kupci bi pa bili v stalnem stiku s farnimi organizacijami. Vsaka farna organizacija bi si poiskala gotov krog kupcev. Ti kupci bi, recimo, tedensko po dvakrat vprašali organizacijo, kaj ima na- prodaj, nakar bi se podali in svrhu kupčije na dom dotičnega kmetovalca. Ta način kupčije bi bil za kmeta in kupca mnogo bolj prime- ren, praktičen in koristen kot pa večno pre- ganjanje živine s sejma na sejm.

d) Nad 80 let star splavar Franc Pušnik živi pri Sv. Vidu pri Vuzenici. Mož vozi že 62 let splave po Dravi.

d) Učni tečaj za obrtnike v Mariboru. Poslovalnica zavoda za pospeševanje obrta Zbornice za trgovino, obrt in industrijo zbira prijave za naslednje učne tečaje, ki se bodo v kratkem začeli v Mariboru: za knjigovodski tečaj, mojstrska izpitna predavanja, tečaj za varjenje, Šauerjev krojni tečaj in risarski te- čaj za mizarje. Prijaviti se je v pisarni poslo- valnice v Mariboru, Vetrinjska ul. 11-I., dō- polodne med uradnimi urami. V poslovalnici se dobe vsa potrebna pojasnila.

d) Novo šolo so blagoslovili v nedeljo 10. decembra v Gor. Rečici pri Laškem.

d) 20.000 dinarjev podpore je dala ban- ska uprava osmim pogorelcem v Zitkovcih.

d) Tlakovanje državne ceste skozi Slo- vensko Bistrico. Gradbeni minister dr. Miha Krek je odločil, naj se v 20 dnevnom roku razpiše licitacija za tlakovanje ceste skozi Slo- vensko Bistrico. Za tlakovanje z drobnimi kockami pride v poštev 730 m dolga proga državne ceste. Cesta bo prenovljena in toliko, da bodo izvrnani najhujši ovilki. Cestišče samo bo tlakovano s kockami v širino 6 m, na vsaki strani pa bo še 75 cm širok betonski pas, tako da bo cesta v celoti imela utrjeno cestišče v širini 7,5 m.

d) Soli in petroleja ni. Iz Rajhenburga nam poročajo, da tamkajšnji trgovci že dalj časa ne dobijo pri veletrovinu nobene soli. Ljudje v tem času sol najbolj potrebujejo, a trgovci jim ne morejo ustreči. Kakor se sliši, je zmanjkalo soli tudi v drugih krajih dolnje-

V vsakem

Kneippove
SLADNE KAVE

SLADNI SLADKOR

ga Posavja, zato prosimo, da merodajni krogi sol čimprej preskrbe, saj čitamo, da imamo soli ogromne količine v skladiščih monopol- ske uprave. Tudi petroleja se dobi v naših trgovinah samo do pol litra. Upajmo, da ga bomo za praznike kaj več dobili, da nam ne bo treba biti v temi.

d) Licenciranje žrebeev za leto 1939 bo dne 19. decembra ob 9 dopoldne za območje mestnega poglavarstva Celje ter okraje Celje, Laško in Šmarje pri Jelšah.

d) Sin je našel zglenelo mater. Na Kraj- nih Brdih, gorski vasič pri Blanci blizu Sevnice ob Savi, je živel v svoji borni koči 55- letna Marija Požun. V edino tolažbo v živ- ljenju sta ji bila njena dva sinova, ki sta zdaj že poročena. Živela je zelo skromno in skrbe- la le za ta dva svoja otroka, dokler sta bila doma. Na stara leta pa je zdaj ostala čisto sama v samotni koči na Krajnih Brdih. Oni večer si je zakurila doma svojo železno pe- čico in legla k počitku. Peč se je najbrž pre- več razbellela in je tako nastal požar, ki je bitro zajel vso hišo. Starka ni mogla več ven, ker jo je dim zadušil.

d) V plinu se je zadušil. Dan pred Mi- klavžem popoldne sta odšla utrujena 16 letni pekovski vajence Jože Bornikar, doma iz Be- zine pri Slov. Konjicah, in 50 letni pomočnik Mihael Mastnak iz Gaberij pri Celju, usluž- bena pri pekovskem mojstru Francu Jakliču v Gaberjih pri Celju, počivat v svojo sobo, ki je tik pekarnе. Po stari navadi sta si zakurila majhno železno peč z ogljem, ki ostaja pri peki v krušni peči. Nekaj minut pred 6 zve- čer je prišel v sobo raznašalec kruha Franc Plivšček. Tudi on je navadno počival v tej sobi. Ko je odprl vrata, ga je vrglo nazaj, da se je skoraj opotekel. Na levi strani je ležal nezavesten Jože s sklonjeno glavo. Iz ust in

nosa mu je pritekla kri in krvavela tla, Miha je ležal v drugi postelji prav tako, vendar je še dihal. Raznašalec kruha je skočil po mojstra. Ta pa je poklical zdravnika in celj- ske reševalce. Medtem so drugi poskušali pri Jožetu z umetnim dihanjem in z drgnjenjem s kisom. Čez nekaj minut so prihiteli na kraj nezgode reševalci in oba odpeljali v celjsko bolnišnico. Jože je že med prevozom izdihnil in so ga pustili v mrtvašnici celjske bolniš- nice. Mastnaku so v bolnišnici takoj nudili pomoč. Njegovo življenje je v resni nevarnosti.

Dr. Z. Žekš

banovinski zdravnik

ordinira na Vrhniki, nasproti lekarnе Hočevarj

d) Dva večera — dva požara. Dva večera sta bila v Noršincih pri Ljutomeru požara. Zgorel je skedenj pri Zemljiču in takoj čez dva dni skoraj ob isti uri okoli pol osmih pa gospodarsko poslopje pri Vavpotičevih. Škoda je zelo velika.

d) Požar je uničil stanovanjsko hišo po- sestniku Spinglerju v Vinarjih v okolici Ma- ribora.

d) Gospodarsko poslopje je zgorelo Vin- ku Sagadinu v Sesterzah pri Majšpergu.

d) Skedenj posestnika Zemljiča v Noršin- cih na Murskem polju je postal žrtev ognja.

Še danes si nabavim »Družinsko pratiko«

d) S petrolejem se je polila. V Dolgi vasi pri Dolnji Lendavi je učenka drugega razreda tamošnje osnovne šole Rozalija Feher hotela zakuriti v peči. Ker mokra drva niso hotela goreti, je deklica vllla nanje petroleja. Po ne- sreči pa se je tudi sama polila s petrolejem po predpasniku in po obleki. Ko je prižgala

Najprej ureditev države

Pretekli teden se je vlada pečala z raz- nimi političnimi zakoni, ki naj bi jih izdala. V ospredju je bil seveda volivni red za po- slanske volitve. Seji vlade so bili predloženi trije načrti, iz katerih bo poseben ministrski odbor izdelal pravi predlog. Vsekakor bo uvedena splošna, enaka in tajna ter pro- porčna volivna pravica. — Kakor pa vse iz- jave kažejo, volitev kljub novemu volivnemu redu še ne bo tako brž. Politična javnost se vedno bolj nagiblje k temu, da je treba naj- prej urediti državo ter šele nato iti na vo- lišče, da bodo volivci vedeli, o čem naj gla- sujejo. Nova skupščina bi potem o ureditvi

države lahko povedala svoje misli ter tudi nekatere stvari še spremenila. Za tako postop- panje se je izrekel tudi eden izmed voditeljev srbijanske opozicije, demokrat Milan Grol. Ta je dal časnikarjem izjavo, v kateri na- glaša, da je najprej treba urediti v življenje, vsaj načelno tri banovine, nakar bi skupščina lahko rekla svojo besedo. Volitve brez tega bi bile tja v en dan, kar bi bilo zlasti dan- današnji, ko je toliko napetosti v zunanjem svetu in ko so tudi doma strasti preveč raz- grete, kaj nevarno in neprilčno. Da je tako izjavo podal zastopnik demokratske opozicije, je močno značilno.

Žrebanje za 500 'Bogoljubovih' premij

Zaradi splošne želje naročnikov je uprava »Bogoljuba« podaljšala prvotno določeni rok plačevanja naročnine, da se pridobi pravica do žrebanja — za mesec dni. Pravico do žrebanja in dobitkov bodo torej imeli vsi stari in novi naročniki, ki bodo plačali naročnino za leto 1940 do 15. januarja 1940.

Žrebanje bo 9. februarja 1940

Naročnina ni nič povišana. »Bogoljub« stane za posamezne naročnike 20 din, v skupinah pa po 18 din.

S tem popravljamo vse objave glede roka za plačevanje naročnine v svrhu žrebanja.

Ne odlašajte! — Naročite »Bogoljuba« takoj! — Sreča Vas čaka!

Uprava »Bogoljuba«

vžgalico, ji je ta po nesreči padla na obleko in jo zažgala. Nesrečna deklica je bila takoj vsa v ognju in je dobila tako hude opekline, da je v strašnih bolečinah izdihnila.

d) Prometna nesreča na Blanci. 60 letni Jože Hodnik je pred nekaj meseci prodal svojo posestvo na Blanci in si kupil drugo v Dolu pri Hrastniku. Ono nedeljo se je nameraval preseliti na svoj novi dom. V Krškem pri Jesenku si je naročil tovorni avto, na katerega so naložili pohoštvo, živež in druge premičnine. Spredaj v kabini je sedel sofer in Hodnikova žena, dočim je Hodnik sedel zadaj. Ko so prevozili komaj nekaj sto metrov, so prispeli pri trgovini Lapotec do podvoza. Nad cesto je betoniran most, po katerem teče železnica. Ta most pa je nenavadno nizek, da mora skoraj vsak voznik, ki ima svoje vozilo naloženo bolj visoko, prelagati, ako hoče naprej. Hodnik je na avtomobilu sedeč tako, da je gledal nazaj ne pa v smer ceste in zaradi tega ni opazil »Damoklejevega meča«, ki mu je odsekal glavo. Sofer, ki je nesrečo zaslučil, je vozilo takoj ustavil. Ko je izstopil iz avtomobila, se mu je nudil strašen prizor: glava ponesrečenega je ležala na cesti, dočim je bilo truplo v krvi še na avtomobilu.

VINA Vam sudi **Centralno vinarna Ljubljana** v svoji posodi najugodnejše.

d) Smrt pod avtomobilom. Ko je 20 letni mehanikarski pomočnik Frane Kovač slišal, da je prišel transport sezonskih delavcev iz Nemčije v Mursko Soboto, je brž pohitel na kolodvor, kjer je med prispelimi našel tudi svojo mater. Svidenje sina z materjo je bilo prav prisrčno, saj se nista videla že od aprila in sta si imela toliko povedati! Sin se je ob odhodu tudi povzpela na tovorni avto, da spremlja mater v domačo vas. Na potu pa se je avto prevrnil in pokopal pod seboj Kovača. Avto je nesrečnežu zdrobil prsni koš, strl glavo in zlomil nogo.

d) Skrivnostni morilec ustreljen. Oni peček med 5 in 7 popoldne je neznanec ustrelil na jugoslovansko-nemški meji na odseku Ehrenhausen (Ernovž) in Spielfeld (Spilje) dva nemška uradnika v presledkih ter se mu je vselej posrečilo pobegniti in se skriti pred zasledovalci. Neznani morilec je taval celih 26 ur po nemško-jugoslovanski meji in se

skrival, dokler ni zadnje nedeljo okoli štirih zjutraj naletel ponovno na nemškega finančnega stražnika ter ga hudo ranil. Nemške oblasti so takoj zatem neprestopno zaprle mejo, tako da je na vsakih 50 korakov bil postavljen vsaj en nemški vojak ali obmejni stražnik. Okoli poldneva je patrola naletela na neznanca, ki je spet začel streljati nanjo. Nemška patrola je prav tako odgovorila z ognjem na neznanca, ki je bil v družbi 20 letnega dekleta, ter ga smrtno ranila, spremljevalko pa zgrabila. Nemške oblasti ne dajejo o vzrokih in nagibih za ta zločin nobenih podrobnosti.

d) Dve, tri iz Slovenske krajine. Kakor je vsem znano, je tudi na progi Sobota-Hodoč uknjen en par vlakov. Sedaj pozimi, ko bi ga res potrebovali, so nam ga pa odvzeli. Poleti se vozimo s kolesi in veliko naših ljudi je v tujini, zdaj so se vrnili in s kolesi ni mogoče voziti in bi res bili vsi hvaležni železniškemu ravnateljstvu, če bi nam dalo v zimskem času še tretji vlak s primernim voznim redom. Zadnje sredo sta šla v M. Soboto ob sedmih le dva vagona in v teh dveh vagonih je moralo 70 ljudi stati! Tudi ne razumemo, zakaj prihaja vlak v M. Soboto že ob 7. Ljudje morajo v mrazu po cestah postajati, da se odpro uradi ali pa iti v gostilne. — 15.000 din škoda je napravil požar v Nabavljalni zadrugi v Murski Soboti. — Gorelo je v Rakičanu na pristanišču Jezere gospodarsko poslopje veleposestnika grofice Walsee. — Profesor Jakob Karel in soboslikar Cmerekar iz Veržeja sta v splošno zadovoljstvo končala slikanje cerkve v Sv. Sebeščanu. — Gospodarsko poslopje s skedenjem vred so uničili ognjeni zublji posestnici Evi Lepoša v Šaloveh. — Vse je uničil požar posestniku Žižku Francu v Adrijaneh.

Goljuiva slika

Rusija — slovanska država! To je prevara! Rusija je boljševiška, krvava! Oblast in neslovan — Stalin! — Njen cilj ni slovanstvo utrditi, njen cilj je boljševizem razširiti! — V Rusiji da bi bila svoboda? Prevara! Narode zatirajo! Svoje idejne nasprotnike ubijajo! Človeka spravljajo na ničlo! — In tehnika in napredek? Res je precej industrijska država. Toda za ceno življenja milijonov, za ceno krvi nedolžnih, z žrtvami lačnih, zatiranih.

Viničarski red in vinogradniki

O pogodbi vinogradnika z viničarjem čitamo v »Naših goricah« tudi sledeče:

Viničarski red, kakor tudi obrazec službene pogodbe, ki je v Viničarskem redu podpisana, sta postala precej drugačna, kakor smo jih želeli imeti. Bodočnost bo pokazala, ali je bil občuten poseg v vinogradniško gospodarstvo na mestu. Vinogradnike pa opozarjamo da napravijo nove pogodbe z viničarji pravilno. Pogodba mora biti na predpisani tiskovini za službeno pogodbo, ki jo je predpisala banska uprava. Vinogradniki naj vpišejo v pogodbo vse naruralne prejemke, ki jih dobi viničar poleg onih, ki jih mora dobiti po Viničarskem redu obvezno, to je odvišno zemljo, drva, tropine, pijačo, vožnjo z gospodarjevo živino itd., in sicer ne samo prejemke v naravi, temveč tudi vrednost teh prejemkov v dinarjih. Pri plači v denarju bo kazalo vnesti v pogodbo tam, kjer dobiva viničar del plače v naruralnih prejemkih, akordno plačo, oziroma dneine tako, da bodo že za vrednost celokupnih naruralnih prejemkov znižane. Vinogradniki torej ne bodo smeli vnesti plače v pogodbo takih, kakor jih določa nova uredba, temveč denarne plače, ki bodo dale skupno z viničarjevimi prejemki v naravi v novi uredbi določene minimalne mezde. Prispejmo, da drva, tropine, kakor tudi pijača niso obvezni viničarjevi prejemki v naravi in da določitev odškodnine za pijačo, ki je viničar ni dobil, ni pravilna. Viničar nima pravice do odškodnine, ako ne bi dobil pijače. — V vrednost viničarjem!

Katera še ni naročena na list »Kmečka žena«? Do Božiča naj si naroči, da nagrad ne zamudi! Žensko kolo in še šivalni stroj, pa 500 nagrad — oh, to bo boj! Za 20 din dobi pa vsaka leto celo list »Kmečka žena«! Zdaj na delo!

Uprava Kmečke žene, Maribor, Koroška cesta 5

V vsako hišo Domoljuba!

RAZGLED PO SVETU

DROBNE NOVICE

KATOLIŠKA CERKEV

» Mir, ki bo slonel na načelih pravice in dostojanstvo narodov. Ob sprejemu novega poslanika Italije Alfierija, je sv. oče poudaril da je srečen slučaj, da je bila podana izjava novega poslanika Italije pri Sv. stolici ob priliki, ko praznujemo 10 letnico lateranskih sporazumov. Misli, ki jih je izrekel poslanik, soglašajo z onimi, ki jih je sv. oče povedal v okrožnici »Summi pontificatus«, da bi se vsi združili v bratskem sporazumu, da se doseže mir, osnovan na pravici. To nas, je dejal papež, utrjuje v upanju, da bodo pobude sv. očeta za ta visoki namen vedno našle vdan odmev v močnem in delavnem italijanskem narodu, katerega je modrost njegovih vladarjev in njegova lastna politična uvidevnost tako srečno obvarovala, da se ni zapletel v sedanjo strahovito vojno. Zato je tudi upravičeno upanje, da se bo ponudila v bolj ugodnem položaju prilika, da se posreči vpostavitviti resničen mir, ki bo slonel na plemenitih načelih pravice in dostojanstva narodov. Sv. oče Pij XII. je naslovil poslanico na vse duhovnike, ki so bili mobilizirani ali poklicani na vojaške vaje vojskujočih se in nevtralnih državah. Vrhovni cerkveni poglavar poziva duhovnike, da tudi na svojem sedanjem položaju ostanejo v vsakem oziru kristjani in naj ne pozabijo, da so poklicani oznanjati Kristusove nauke.

ITALIJA

» Proti Sovjetiji. Italijansko časopisje se še vedno obširno bavi z vdorom Sovjetske Rusije na Finsko. Se vedno izredno ostro napada Sovjetsko Rusijo zaradi tega njenega koraka. V svojih komentarjih zadnjih dogodkov na Finskem se italijanski listi zavzemajo za to, da se v Evropi utanovi velika in močna evropska protikomunistična zveza. V zvezi z ustanovitvijo tega bloka italijansko časopisje poudarja, da bi bilo treba najprej končati nekoristno vojno na zahodu ter zbrati vse sile za obrambo evropske civilizacije. Posebno ostro nastopajo italijanski listi proti vsakemu ruskemu vmešavanju na Balkan.

» Zakaj Italija ni šla v vojno ob enem s Nemčijo. Francoski časopis »Ordre« pojasnjuje, zakaj je lahko Italija kot podpisnica napadalnega in obrambnega pakta z Nemčijo ostala ob strani sedanje vojne. V pogodbi z dne 22. maja je v čl. 3. odločno rečeno: »Čeprav bi kljub željam in nadam pogodbenic moralo priti do vojne, in če bi prišlo tako daleč, da bi bila ena izmed pogodbenic potegnjena v epor, ki bi pripeljal do vojne, potem bi druga pogodbenica nastopila takoj kot zaveznik s svojo vojno silo na kopnem, v zraku in na morju. — Toda ta določba je izpopolnjena s tajnim dopolnilom, o katerem je že tisk pisal, in to je, da do leta 1942., to je do konca svetovne razstave v Rimu, Italija ni prisiljena zgrabiti za orožje v primeru spopada.« Ko je bil 10. avgusta grof Ciano obveščen o namelih Hitlerja, piše dalje »Ordre«, je takoj odpotoval v Salzburg, da bi obvestil nemške vodilne osebnosti o tem, da bo Italija izrabila tajno klavzulo. Italija se je še nadejala, da bo s tem rešila mir. Jasno je, pravi list na koncu,

da Italija ni pogazila svoje besede, ko je 1. septembra objavila svojo nevtralnost.

» Lepe besede. Kakor znano, je sedaj pod Italijo mnogo nad pol milijona Slovencev in Hrvatov. Z zasedbo Albanije je prišlo pod Italijo okrog milijon Albancev. V zvezi s tem je zanimiv članek, ki ga je te dni objavil ravnatelj lista »Telegrafo« Ansaldo, ki je v zelo prijateljskih odnosih z grofom Ciano. Ansaldo primerja postopanje Sovjetske Rusije proti Finski ter postopanje Italije z Albanijo ter pravi: »Pred nekaj dnevi izvršena posvetitev albanskih zastav je dokazala, da Italija v največjem obsegu priznava Albaniji pravico, da ohrani lastno narodno samobitnost in da pod zaščito Italije ostaja narod z lastno državno ureditvijo Italije ostaja narod z lastno omiko Albanija ni osvobojena, temveč z Italijo zvezana.

Nočemo v narodno smrt!

Družina je osnova človeške družbe. Če je ta bolna, preti nevarnost pogina vsemu narodu in človeški družbi.

Sedanji francoski ministrski predsednik Daladier, sicer svobodomislec po prepričanju, pa velik rodoljub, hoče Francijo na tej poti zaustaviti. Francoska vlada je izdala poseben »Družinski zakonik«, ki stopi v veljavo z novim letom. Zakonik vsebuje stroga določila o zatiranju splava, trgovine z mamili, alkoholizma in zlasti odredbe o družinskih dokladah v razmerju s številom otrok. Po določilih »Družinskega zakonika« dobi n. pr. družinski oče s šestimi otroki skupno 1500 frankov mesečnih doklad; prav tako so zmanjšane prenosne takse za družino s številnimi otroki. Glede kmečkih družin, zaradi katerih je bil celoten načrt spočetka zamišljen, skuša ves sistem določb doseči namen, da obdrži na posestvu one, ki se bodo znali ustavljati mikom in skušnjavam mesta. Mladi zakonski pari, ki se obvežejo, da ostanejo deset let na deželi, dobe posojilo v iznosu 5000 do 20.000 frankov. Vsak otrok, ki pride na svet, oprosti svoje starše dela najeteje posojila, tako da je posojilo, ki ga je dala država, poplačano z otroki. Kdo bo plačal te izdatke? Družine brez otrok, ločeni ali vdovci brez otrok in — kot je samo ob sebi razumljivo — samci, ki bodo morali brez izjeme plačevati »nadmestno družinsko takso«, ki jo lahko dvignejo na 20% dohodkov.

Zaradi nekrščanskega življenja proti razkroj družine tudi češkemu narodu. Z naraščanjem ločitev zakona je šlo vzporedno padanje rojstev. Leta 1937. je umrlo 18 oseb na 1000, rodilo pa se jih je le 13 na 1000.

Zanimanje Italije za Balkan je poročitvo, da se ohrani tam mir, pišejo švicarski listi.

Premet med Romunijo in Sovjetsko Rusijo je spet odprt; pretrgan je bil od 17. septembra.

Deset italijanskih bombnikov je priletelo na Finsko, jim bodo sledili še drugi.

Velikega obiska je bila deležna razstava italijanske knjige v bolgarski Sofiji.

Novo vrelce nafte so odkrili na ruskem Krimu.

Ko se bo povečale število nemških podmornic, se bodo povečale tudi angleške izgube, pravijo Nemci.

De velikih manifestacij za Fince je prišlo v madžarski poslanski zbornici.

Izdelava vseh vrst orožja in streliva se je v Angliji podvojila, ve uradno poročilo.

Nad milijon dinarjev je odposlal za Finsko ameriški Rdeči križ.

Poljsko pristanišče Gdinjo je proglašil Hitler za nemško vojno luko.

Hude demonstracije proti boljševiški Rusiji so bile te dni po vseh večjih italijanskih mestih.

Silovit požar je izbruhnil v skladišču ene največjih romunskih petrolejskih družb.

Vse angleške in francoske vojne ladje so dobile povelje, naj ustavljajo nevtralne ladje, če morda ne vozijo nemškega blaga.

Pol milijona mož, 1000 tankov in 500 letal je poslala velika Rusija nad mali finski narod.

480.000 ton angleških ladij je bilo doslej potopljenih, vedo Nemci.

Nemčija je sklenila zlomiti angleško oblast na svetu, zato se ne bo pogajala, pišejo nemški listi.

Vsi švedski listi so prinesli te dni oklice za pomoč Finski.

8000 tonski nemški parnik »Usukuma« so zajele v južnem Atlantskem morju angleške vojne ladje.

Finci se bombardirali sovjetski Murmanski in uničili letališče s 60 letali.

64 sovjetskih tankov se Finci uničili v Ksereliji nad Leningradom.

Pet sovjetskih divizij je doslej zaman napadalo Fince nad Leningradom.

Ze 30.000 mrtvih, ranjenih in ujetih imajo Sovjeti v bojih s Finsko.

Tajnik nemškega generalnega konzula v ameriškem Njujorku je bil te dni umorjen.

Italija zopet svari Romunijo, naj ugodi madžarskim in bolgarskim težnjam.

Na Finskem se Rusi približujejo utrjenim postojankam, kjer je več jezer, kakor zemljišča.

250.000 nemških vojakov je sedaj v českoslovanskem protektoratu.

Kdor svoj materni jezik zavrže ter ga pozabi in zapusti, je zmedenemu pijancu podoben, ki zlato v prah potepta in ne ve, koliko škode si dela.

Ko pridete

v Ljubljano

se oglasite v modni trgovini za dame in gospode

Za Bolik

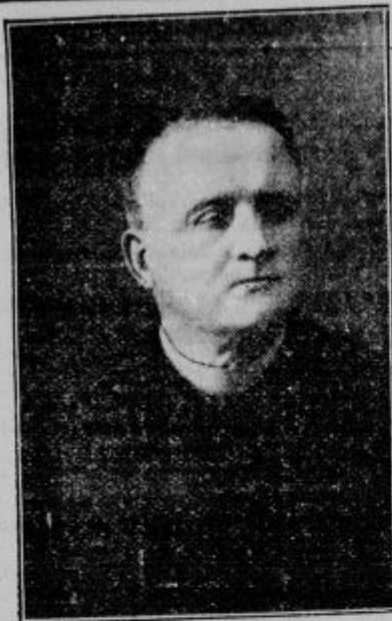
že poseben popust!

Gina

Miklošičeva c. 12

nasproti hotela UNION

kjer se Vam nudi največja izbira toplega perila za dame in gospode, srnice, kravate, roka vice, nogavice, robce, volnene jopice in ostalo modno blago v prvovrstni kvaliteti in po najnižjih cenah!

† Kanonik Jozef Šiška

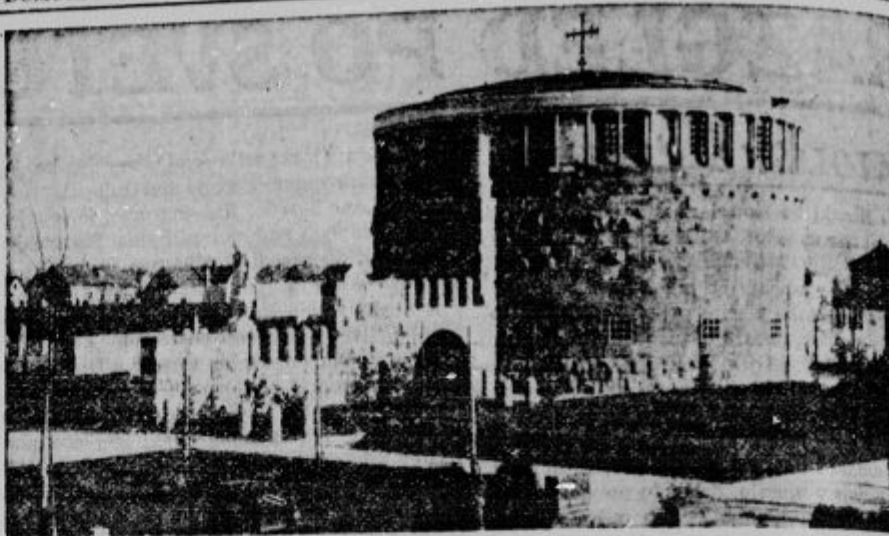
Dne 10. decembra v zgodnjih jutranjih urah je zapustil solzno dolino ljubljanski stoltni kanonik gospod Jozef Šiška. Poseben znak pokojnega zaslužnega kanonika ljubljanskega stolnega kapitlja je bila njegova srčna dobrota. Vse je žrtvoval za bližnjega, sam pa je ostal revež in siromak. Naj Vsemogočni svojemu zvestemu služabniku bogato povrne v večnosti vsa obilna njegova dobra dela. Preostale pa tolaži Bog!

Prva številka nove revije »Obisk« bo izšla za božič. List bo na 40 straneh prinašal veliko zanimivega, raznovrstnega berila, pregleda, poročila, modo itd. itd. Razen tega pa še osem strani prelepih slik v bakrotisku. Navzlic razkošni zunanjsčini in bogati vsebini bo »Obisk«, edini slovenski ilustrirani list v bakrotisku veljal letno samo 72 din, polletno 38 din, četrletno 20 din in bo tako najzanimivejši, pa najcenejši slovenski mesečnik.

Naročite list takoj v upravi (Ljubljana, Trgovina Ničman, Kopitarjeva ulica).

Vera je v tem, da sprejmeš resnice, ki jih je Bog razodel, — vera je v tem, da po teh resnicah uravnáš svoje življenje, — vera je v tem, da daš Bogu delino čast!

Grobnica vojnih žrtev na ljubljanskem pokopališču je bila v nedeljo, 10. decembra, slovesno blagoslovljena. V njej so shranjene kosti 3413 v vojni umrlih vojakov najrazličnejših narodnosti in ver. Ob gredah okoli grobnice so še vojaški grobovi, ki so zdaj enkomerno prekriti. V teh grobovih počiva še 220 žrtev svetovne vojne.

Vhod v grobnico vojnih žrtev. Na mogočnem stopnišču je postavljen spomenik kranjskega Janeza, ki je stal svoj čas v gaju judenburških žrtev.

Spomenik kralju Aleksandru I. so v Sevnici odkrili 1. decembra.

Tinček se je v mestu zgubil. Jokajoč je stopil do policaja: »Ali ste morda videli gospo brez majhnega fantka kot sem jaz?«

Pogled na vas Bianchi v Libijski puščavi v nekdanji puščavi južno od Tripolisa. Znano je, da je italijanska vlada naselila cele predele Libije z odvišnim prebivalstvom iz Italije.

Pogled na glavno mesto Finske — Helsinkih.

Glavni kolodvor v Helsinkih.

Finska pehota na pohodu.

Ko se je začelo napeto razmerje med Sovjetijo in Finsko, so začeli Finci kopati strelske järke.

Most iz porcelana na Kitajskem — v deželi porcelana. Most je ročno delo in ga je delalo več rodov.

Mina na danskem obrežju. Posebni oddelki vojske jih iščejo ob obrežju, da jim odstranijo eksplozivne priprave.

Nekaj o Finski

Finci (samí se imenujejo *Suomalaiset*, svojo deželo pa *Suomi*) so narod, ki kot večina prebivajo v finski republiki, nekaj jih je pa v sosednih delih ruske in švedske države, a tudi v Ameriki. Vseh Fincev je nekaj nad 3.000.000. V rasnem oziru so mešanica nordijskega in pravega finskega plemena z mongolskimi in drugimi primesmi, ker so se mešali z nordijskimi Švedi, mongolskimi Laponci in drugimi sosednimi narodi. V kulturi so bili dolgo časa njihovi glavni učitelji Švedi. Podlaga finskega narodnega gospodarstva sta poljedelstvo in živinoreja. Ker je Finska severna dežela, zato se njeno poljedelstvo precej razločuje od našega srednjeevropskega. Izmed domačih živali gojijo govedo, konje, svinje, ovce in koze, na severu tudi severne jelene. Finsko rokodelstvo in obrt sta, razen kovaštva, švedskega izvora. Stara finska narodna noša je že prišla popolnoma iz rabe. Na zahodu dežele se Finci oblačijo bolj po švedskem, na vzhodu pa po ruskem načinu. Od prvotnega finskega družbenega reda so se ohranjeni samo še sledovi, prav tako pa tudi od njihove prvotne poganške vere. Zelo bogato in lepo je finsko narodno pesništvo. Finsko narodno umetnost posebno odlikujejo rezbarska dela in doma stikane preproge — »ryijitje imenovane.

Finska kultura

Prvi finski pisatelj je bil protestantski škof Mihael Agrikola. L. 1542 je kot prvo tiskano finsko knjigo izdal abecednik, pozneje pa še finski prevod Nove zaveze in druge

Vzrok mnogih obolenj

leži večinoma v slabi in neredni prebavi, ki ima za posledico nakopičenje v telesu škodljivih snovi v organizmu, ki je na ta način oviran v svojem rednem delovanju. Zato je potrebno, da se predvsem skrbí za temeljito čiščenje. S tem vzdržujete telo zdravo in odporno. V to svrhu dobro služi Planinka čaj Bahovec zaradi svojih preizkušanih in zdravilnih sestavnih delov. To ima že po 6—12 tedenskem zdravljenju za posledico izboljšanje vsega organizma, a posebno pri onih osebah, katere trpe od slabe prebave, slabega delovanja črevesa in napetosti, omotice, glavobola, nespečnosti in zgagi, hemeroidih in debelosti. Planinka čaj v vseh lekarnah po po 20 in 12 din. — Reg. S. br. 29871/35.

knjige verske vsebine za cerkev in preprosto ljudstvo in samo take knjige so se do 19. stoletja v finskem jeziku pisale, finski izobraženci so pa segali v prvi vrsti po švedskih knjigah in tudi sami pisali večinoma švedski. Narodno so se Finci prebudili šele okoli leta 1800. Najprej so začeli zbirati, izdajati in raziskovati svoje narodno pesništvo. To obsega stare poganške ter »srednjeveške legendarne in viteške snovi. Na podlagi takih narodnih pesmi je zdravnik Elija Lönnrat (1802 do 1884) ustanovil svojo slavno pripovedno pesem Kalevala. Prvi finski umetni pesnik je bil učenjak Argust Oksanen (1826—1889). Mednarodno priznanje in slavo si je pridobil Aleksis Kivi (1834—1872) s svojim romanom »Sedem bratov« in svojo veseligr »Čevljarji«. Dostlej ga še ni noben finski pisatelj prekosil. Poleg njega sta najznamenitejša Juhani Aho (1861—1921) in Johannes Linnankoski (1869 do 1913). Prvi je zelo lepo pisal o finski naravi in narodnem življenju ter opisoval narodno zgodovino, drugi je pa najpomembnejši finski pesnik. Finski jezik je najbolj soroden estonskemu in nekaterim pri nas manj znanim sosednim jezikom, nekoliko manj pa ogrskemu ter spada k finskoogrski jezikovni skupini. Finska narečja se med seboj le malo razlikujejo. Po vojni 1914—1918 so se Finci posebno proslavili kot izvrstni športniki.

Finska država

Lego finske republike najde bravec »Domoljuba« na vsakem zemljevidu Evrope, v zadnjem času, ko se bojujejo proti Rusom, pa tudi v dnevnem časopisu, zato je tukaj ne bomo dočeli. Največja širina Finske od zahoda proti vzhodu znaša okoli 620 km, torej 100 km več kakor zračna črta Ljubljana—Belgrad, njena največja dolžina od severa proti jugu okoli 1200 km, meri pa Finska 398.000 kvadr. km. Finska dežela je nizina (leži samo 100 m nad morjem), pokrita z grički in grebenčki (do 150 m nad vzhodjem). Hribi in gore (1000—1500 m) so samo na severu. Tam trajata najdaljši dan in najdaljša noč po dva naša meseca (ker sonce tako dolgo ne zahaja, oziroma vzhaja). Med grički in grebenčki je kakih 35.000 večjih in manjših jezer, zato je Finska dobila ime »dežela tisoč jezer«. Ta jezera vežejo številne reke, rečice in kanali. Finsko vodovje ima mnogo rib, ker je za zelo plitvo, zato za plovbo ni posebno prikladno, pač pa za splavarstvo. S svojimi brzicami poganja mnogo turbin. Pozimi skoraj vse vodovje zamrzne, zato je tedaj dežela prehodnejša. Mnogo je na Finskem tudi močvirij in barj. Iz njih dobivajo šoto. Mnogi predeli so še popolnoma nedotaknjeni in neizkoriščani. Glavna finska rudnina je granit, poleg njega je še nekaj železa in bakra, po rekah pa zlato. Na jugu dežele je več lepih letovišč in kopalnišč.

Podnebje je mnogo milejše, kakor bi človek samo po leži dežele sodil, in jako zdravo, na severni polovici je pa mnogo hladnejše kakor pri nas, a še vedno ne tako kakor v severni Sibiriji.

Finska je izmed vseh evropskih držav najbolj gozdната. Gozdovi so v prvi vrsti smrekovi, borovi, brezovi in jelševi, v južni polovici rastejo lipa, javor, brest in jesen, pa tudi jablana, hruške, češnje in slive. Tam pridelujejo tudi rž, oves, ječmen in lan, pšenico samo na severozahodnem dežele. V gozdovih je mnogo divjačine, posebno losov, zajcev in lisic, ter gozdnih ptic, v sladkem vodovju in morju pa rib.

Prebivalcev je bilo na Finskem l. 1928 vsega 3.612.000, od teh je bilo Fincev 2.754.000, 340.000 Švedov, 4800 Rusov, 2400 Nemcev, 1600 Laponcev in do 2000 potujočih ciganov. Po veri je bilo l. 1926 3.453.000 luteranov, 60.000 pravoslavni, 3900 baptistov, 2200 metodistov in 1700 židov, brez veroizpovedi pa 34.300 ljudi. V Ameriki je kakih 300.000 Fincev.

Glede gospodarstva se da kratko reči: 6% površine zavzemajo polja, 2% travniki, 60% gozdovi, ostalo so pa jezera, močvirja in gole pečine. Domače poljedelstvo dežele ne more prehraniti, zato Finska mnogo žitaric uvaža izvažajo pa izmed njih samo oves. Pač sta pa

aktivna gozdno gospodarstvo (nekoliko več kakor polovica gozdov je v državnih lasti) in lov. Najvažnejše industrijske panoge so lesna, železna, papirna, tkalska in usnarska industrija. Lepo razvit je tudi tujski promet.

Finska že od nekdaj žrtvuje izredno mnogo za šolstvo in sploh za ljudsko prosveto. Ko je bila še kot velika vojvodina pod ruskim carjem (1721—1918), je imela šolsko avtonomijo, po vojni 1914—1918 je pa svoje šolske in druge prosvetne ustanove zelo izpopolnila. (Od srede 13. stoletja dalje so je vladali Švedi.) Tudi v upravnem, gospodarskem, pravnem in socialnem oziru »pada Finska med najboljše urejene države na svetu. Tako je vsaj bilo do letošnjega decembra.

RADIO LJUBLJANA

od 14. do 21. decembra 1939

Četrtek, 14. dec.: 18 Pester spored Radij. orkestra, 18.40 Ob 100 letnici Muzejskega društva v Ljubljani, 20 Reproducir. koncert simfonične glasbe, 21.15 Ruski sekstet. — Petek, 15. dec.: 18 Ženska ura: Gospodinja pred božičnimi prazniki, 18.40 Francoščina, 18.50 Božič v planinah, 21 Koncert opernih napevov. — Sobota, 16. dec.: 17 Otroška ura, 18 Za delopust igr. Radijske orkester, 18.40 Marijo nosijo, 20 O zunanji politiki, 20.30 »Dolga je raja — čej ulico...« Pisan večer. — Nedelja, 17. dec.: 8.15 Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve (otroci pojo), 8.45 Verski govor, 10 Borba za dušo v Afriki, 10.20 Nedeljski koncert Radij. orkestra, 11.45 Pevski zbor »Enakosti« iz Llov. Javornika, 17 Kmet. ura: Ovcjereja v Sloveniji, 17.30 Veselo popoldne: Originalna švic. godba in Fantje na vasi, 20 Pevski zbor »Gospodstva« zvonc. — Ponedeljek, 18. dec.: 19 Zdravstvo mladostne dobe: Zablode, 18.40 Slovstveno predavanje: V zarji XIX. stoletja na Goriskem, 19.50 Več manire — brez zamere. — Torek, 19. dec.: 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra, 18.40 Čudež v območju vere, 20 Ravnikove samospeve poje g. Andrej Jarc, 21 klavirju g. Janko Ravnik. — Sreda, 20. dec.: 18.40 Narod in narodnost.

Ako hočete imeti lepo napravljen plašč, površnik, ali sukno, ali o-skrbite že izgotovljene, ali si pustite po meri napraviti pri tvrdki

F. I. Goričar, Ljubljana

Sv. Petra cesta 29

Na za'logi velika izbira blaga za plašče, površnike, sukne, moške in ženske obleke še po starih solidnih cenah.

V nedeljo 17. t. m. ves dan odprto. Izkoristite nedeljsko vožnjo!

Mali oglasnik

Vzaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajeencev in narobe. Pritožbina za male oglase se plačuje naprej.

Mizarskega vajenca

in pomočnika sprejme z vso oskrbo Alojzij Moljk, Gorenja vas 50, p. Gorenji Logatec.

Vajenca

sprejem za kolarsko obrt. Gregor Traitar, Mokronog.

Mizarskega vajenca

sprejme Ivan Semrl, Gosposvetska cesta 16.

Dekle

sprejem na kmetijo. S. Plevnik, gostilna, Sp. Kasej 8, p. D. M. v Polju.

Hlapca

pridnega in poštenega sprejem o božiču. — Alojzij Rus, Log št. 20, pošta Brezovica.

Služkinjo

vajeno otrok, v pomoč gospodinji, sprejem. Plača 350 din. Ponudbe pod »Poštena« na upr. Domoljuba, 18764.

Konjskega hlapca

po možnosti starejšega, vajenega poljskih del, in dekle, vajeno molže, iščem. — Saša Stare, Mengeš.

Hlapca

pridnega in poštenega sprejem v službo v župnišču. — Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 19232.

Služkinja

pridna, poštena, vajena kmečkega dela, se sprejme v stalno službo v predmestju Ljubljane. Dobra plača. Nastop z novim letom. Ponudbe upravi »Domoljuba« pod »J. J.« št. 19234.

Vajenca

revnejšega, 14—15 letnega, sprejme in ga za daljšo učno dobo z vsem brezplačno oskrbi: Martin Košir, mizar, Brod, Novomesto.

Konj

šest let star, za vsako vožnjo, zelo ugodno naprodati. — Vprašati: Rudnik 53.

Hlapca

za kmečka dela in k živini sprejem. Dremelj Alojz, Laverca št. 11.

Bukov gozd

za posekat ali v last naprodati. Preska 28.

Večje količino hmelovk

očiščenih, dolžine od 7 m naprej, kupim. Nekaj jih je lahko tudi 6 m dolgih. Ponudbe upravi »Domoljuba« pod šifro »Ugodna prilika« št. 19221.

10 zemljiških parcel

ki ležijo v vasi Podgorje, bo prodanih na javni dražbi 16. januarja 1940 ob osmih pri sodišču v Kamniku. Več parcel je privatnih za stavbišča. Vse parcele so bile ocenjene na 71.829 din. Najmanjši ponudek znaša 48.559,33 din. Parcele bodo prodane posamično. Pojasnila daje dr. Zvoček Dominik, odvetnik v Kamniku.

Kože divjačine:

Kun, veveric, posebno jazbecov z Gorenjskega in vseh drugih kupuje stalno, plačuje dobro: Zdravilc, Ljubljana, trgovec, Stari trg št. 20.

Moške obleke

perilo in vasa oblačila po priznani nizkih cenah si nabavite pri Preskerju - Sv. Petra cesta 14 - Ljubljana.

Hlapca

poročenega, iščem. Ponudbe upravi »Domoljuba« pod »Manjša posestva« št. 19114.

Krasno tele

bikec - simendolec, od prav dobre mlekarice, za plemo, naprodati. Vrtačnik, Vič 175.

Služkinja

poštena, zvesta in delovna, večša vsaga kmečkega dela in gospodinjstva, stara 35 do 50 let, se išče. Priporočilo mora imeti od svojega župnika. Kje, se izve v upravi »Domoljuba« pod 22005

Čevljarskega vajenca

sprejem. Sušnik, Dob pri Domžalah.

Semensko deteljo

sižol in vse druge vrste semena kupim. Fran Pogačnik d. s. o. z. v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 23 - Javna skladišča.

Motor 6 ks

na nafto, nov, z mlaticno ugodno prodam. S. Skrbinašek, Sp. Hajdina, Ptuf.

Nov redilni prašek

»REDIN« za prašiče. — Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zadoštuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 6 din, po pošti 12 din, 8 zav. po pošti 24 din, 4 zav. po pošti 80 din. — Mnogo zahvalnih pisem.

Pazite: pravi Redin se dobi samo z gornjo sliko. Prodaja drogerija Kant, Ljubljana, Židovska ul. 1.

Na deželi pa prodaja Redin vsaka trgovina.

Zamorski katoliški duhovnik se je trudil svojim tojakom dopovedati pojem o peklju. »Morda ste že videli teči tekoče železo iz žarilne peči.« Zamorci so pritrdili, da so že videli tako stvar. »No, vidite, tako reč imajo v peklju namesto sladoleda.«

Slovenski dom

JB NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIFOROCAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV, ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLOVENCA« JB »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO, PISITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ STEVILE LISTA NA OGLED.

Širokopleči orjak je stopil v predsobo pisarne ter zagrmel na 15 letnega tekača: »Rec gospodaru, da hočem z njim govoriti, moje ime je Daniel.«

Fant ga je boječe premeril: »Tako, vi ste Daniel, zelo nerodna stvar.«

»Zakaj nerodna,« je grmel prišlec. »Zato, zato, ker mi je moj gospodar naročil, če pridete, naj vas vržem po stopnicah.«

Letovišar se je pri podeželskem brivcu dal briti, brivec pa ga je pošteno vrezal v podbradek. Da bi krvavitev ustavil, mu je na rano enostavno prilepil kos papirja. Na veliko presenečenje pa je gost pri odhodu poleg plačila dal tudi še napitnico: »Nič se ne čudite, to sem vam dal zato, ker me še nikoli ni kdo bril, ki se razume na tri obrti.«

»Kakšne tri?« je zijal brivec. »No, vi ste brivec, mesar in tapetnik.«

Zlato kupuje J. Vilhar, var. Ljubljana Sv. Petra cesta 86 pri Zmajskem mostu

Šmid je ležal v bolnišnici in Janko ga je prišel obiskat. »Kako pa je bilo z menoj?« ga je spraševal Šmid.

»I, kako, pijan si bil ter stavlil, da boš z okna spaval po zraku okoli hiše.«

»Za božjo voljo, zakaj pa me nisi zadržal?« »Zakaj neki, ko sem pa tako dobil sto dinarjev stave.«

»V najem dam nov kmečki mlin, ob banovinski cesti, električna luč. Franja Dolinšek, Studenec 31, p. Radeče - Židani most.«

Ključavničar se je prišel, da nekaj uredi v hiši. Pozvonil je pri Hrovatovih in oba, on in ona sta mu prišla hkratu odpreti.

Pravi Hrovat: »Preden greste na delo, naj vas seznanim z mojo nadlogo.«

Ključavničar se je obrnil k Hrovatovi: »Me veseli, da vas poznam, gospa.«

Zveza katoliških kmečkih mladen priredi od 26. do 30. decembra v Šmihelu pri Novem mestu duhovne vaje s tečajem K.A. Začetek prvi dan ob 6 zvečer. Vzdrževalnina 70 din. Prijave sprejema Zveza katoliških kmečkih mladen, Ljubljana, Miklošičeva cesta 21.

Najboljše sredstvo proti kašlanju vnetju (ferš) in kašlanju obolenjem pri otrocih je zeliščno mazilo

„OKAMA“

Nešteto priznani od babic in mater. OKAMA mazilo čudovito ugodno in hitro daluje pri svežih in zastarelih raneh, opeklinah, turkih, miazih in drugih kašlanju poškodbah.

Dob se v lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga lekarna

mr. OBLAK, št. Vid nad Ljubljano

Poročevalec je sedel v sobi stolčnega zakonskega para. »Da, malo manj kot 80 let sva že poročena,« je pojasnil starček.

Poročevalec: »Častiljiva starost in povedali so mi, da ste imeli 12 otrok, in to pri plači 900 dinarjev mesečno.«

Stari mož se je ozrl na ženo, nato pa šepnil poročevalcu na uho: »Pst, pst, ne tako glasno, ona je vedela le za 850, a 50 sem jih ji utajil.«

Zahtevajte povsod naš list!

»Domoljuba« stane 88 din za celo leto, za inosestve 60 din. — Dopolne in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inzerate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«, — Oglasi se saračinarajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. Izdajatelj: dr. Gregorij Poljak. — Uredniki: Jože Košiček. — Za Jugoslovanske tiskarne: Jože Kranjčič.